

C I V I L
SZERVEZETEK
REGIONÁLIS
SZÖVETSÉGE

Civil Szervezetek Regionális Szövetsége (CISZ)

2009-2020 közötti stratégiája

- munkaanyag -

2.0 változat

Székesfehérvár, 2009.

I. Előzmények

A Civil Szervezetek Regionális Szövetsége a taglétszámát tekintve a Közép-Dunántúl egyik legnagyobb civil szervezete, a régióban az egyetlen olyan civil szövetség, mely nem ágazati érdekek mentén szerveződve, legalább egy megyényi területet átfogva fejt ki aktivitást.

A szövetség létrehozásának alapvető motivációja a civil szervezetek rendszerváltás utáni revitalizációja, modernizációja és érdekvédelmi tevékenységének megszervezése volt a Fejér megyei területi szintre koncentrálódva, a korábbi civil érdekközösség fenntartásával (Társadalmi Egyesületek Fejér Megyei Szövetsége volt a jogelőd szervezet). A Szövetséghez a 90-es években közel 100 megyei civil szervezet csatlakozott, ebben nagy szerepe volt az akkor formálódó civil szolgáltató feladatkörnek, mely kezdetben helyet és szakmai szolgáltatást nyújtó „Civil Ház”-ként, később Civil Szolgáltató Központként (CISZOK) lett ismert. Ebben az időszakban a CISZ fontos feladatot vállalt fel a Székesfehérvári Civil Érdekegyeztető Fórum (CÉF) elindításában, mely kezdeményezés jellemzően nem a Szövetség egészét érintő, csupán a székesfehérvári tagszervezetekre koncentráló munka volt. A CÉF ügyeinek felkarolásával a szövetség szolgáltatásai, tagsága és érdekartikulációs munkája hangsúlyosan eltolódott a megyeszékhely irányába, miközben a megye civil szervezeteinek csak kevesebb mint 40 százaléka van Székesfehérváron bejegyezve, ráadásul ezek között több megyei szintű szervezet is van.

Részben az eltolódást kompenzálva részben a térségi civil érdekartikulációs folyamatokat segítő 2002-től kistérségi program került bevezetésre, mely elsősorban fórumok és tájékoztatók szervezését jelentette, de a szolgáltatások dekoncentrálására továbbra sem került sor. A Civil Ház működését, mint befogadó intézményét ebben az időszakban a Fejér Megyei Önkormányzat és Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata közötti megállapodás értelmében a megyeszékhely és a megye közösen biztosította, a működés humán feltételeit és a szakmai szolgáltatásokat pedig a MEH illetve egyéb pályázati programok biztosították. 2005-től a Civil Ház működtetéséből a megyeszékhely gyakorlatilag kiszállt, s 2008-tól a megyei önkormányzat is magára hagyta a szövetséget.

Mindeközben a szövetség által nyújtott civil szolgáltatások köre bővült, ám az érdekképviselési munka szinte teljesen leépült (ebben a szövetséget és a helyi civil szervezeteket partvonalra rakó önkormányzatok épp úgy hibásak, mint a szövetség elnöksége), a szolgáltatásokat igénybe vevő civil szervezetek igényei átalakultak s egyre több civil szervezet számára fizikailag vált elérhetetlenné a civil ház (vidéki szervezetek esetében a távolság, helyi szervezetek esetében a nem akadálymentes környezet miatt).

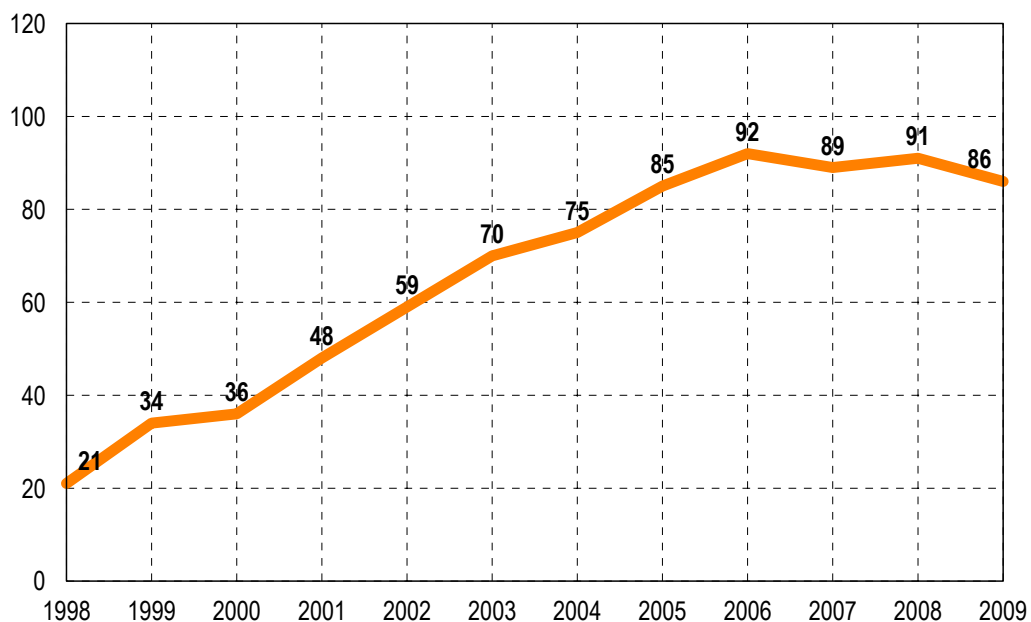
2004-től kezdődően a tagszervezetek a Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetségétől, mint társadalmi célú szervezettől már nem az érdekképviselési tevékenység ellátását várták, hanem a

szervezetek közötti információáramlás és koordináció segítését, a támogatások biztosítását és a szakmai segítségnyújtást. Ennek a feladatnak a szövetség csak igen korlátozottan tudott megfelelni.

Időközben a város tekintetében több megerősödött civil szervezet is alternatív civil szolgáltatásokat kezdett nyújtani, s ezzel a civil szolgáltatást is utólérte (nagyon helyesen) a verseny fogalma és szemlélete. A civil szervezetek nyilvánvalóan azt a szolgáltatót illetve szakmai szövetséget preferálják, ami nekik szakmailag, anyagilag és egyéb okokból jobban megéri.

A szervezet taglétszáma tíz év alatt 21-ről 91-re nőtt, 2008-ra válaszüti elé érkezett a Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetsége, a szervezeti struktúra épp úgy reformra vár, mint a misszió vagy a szervezet pozicionálása, mert a megnövekedett taglétszám igényeit az átalakult társadalmi gazdasági környezetben nem tudjuk hatékonyan szolgálni.

CISZ taglétszámának alakulása

a tárgyévve vonatkoztatva az évközbéli megszűnésekkel együtt

II. A CISZ helyzete

2008-ban a Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetsége nevében és szemléletében is megújulás útjára lépett. Három olyan fontos változás is történt. Egyrészt a szervezet nevében regionálissá alakult, másrészt hozzálátott az Önkormányzattal való viszony rendezéséhez, harmadrészt pedig modern, többfunkciós, akadálymentes Civil Ház kialakításába kezdett.

A Civil Szervezetek Regionális Szövetsége az idei évben célul tűzte ki, hogy megalkotja 2020-ig tartó szervezeti stratégiáját, amelyben meghatározásra kerül a szervezet jövőképe, illetve lefektetésre kerülnek a hosszú távú általános célok és az ezekhez kapcsolódó operatív jellegű célkitűzések.

A stratégiaalkotás folyamatát a tagszervezetek körében készített helyzetfelméréssel kezdtük meg, amelynek során 29 tagszervezet mondta el véleményét a CISZ jelenlegi helyzetével kapcsolatban, illetve fejtette ki elvárásait a jövőbeli tervek szempontjából. A felmérés során kiderült, hogy a tagszervezetek túlnyomó többségének nincs gondja a jelenlegi tagdíjjal illetve annak fizetésével, mindössze a szervezetek alig 10 százaléka jelezte, hogy neki gondot okoz ez. A jövőben a szervezetek egyharmada hajlandó lenne magasabb tagdíjat fizetni, ha ezért cserébe plusz szolgáltatásokat is kapna Szövetségtől. A szervezetek egyötöde egyértelműen elutasította a magasabb tagdíj fizetését, míg közel 50 százalékuk bizonytalan volt ennek a kérdésnek a megítélésében.

A tagok a CISZ munkatársaival alapvetően elégedettek, kiemelték udvariasságukat, figyelmességüket és könnyű elérhetőségüket. Szakmailag felkészültnak és rugalmasnak is tartják őket, legkevésbé hatékonyságukkal és probléma-felismerésükkel vannak megelégedve.

A CISZ tevékenységei közül a tagok a pályázatírásban való segítségnyújtásra és az érdekvédelemre fordítanak nagyobb hangsúlyt, ezeket követik a Civil Szolgáltató Központ szolgáltatásai illetve a civil tájékoztató fórumok.

A tagszervezetek leginkább a Szövetség régiós és megyei kapcsolatrendszerével, pályázatírási támogatásával, az elnökség hatékonyságával és a vezetők elérhetőségével nincsenek tisztában, ellenben a szolgáltatásokról, a kiadványokról és a tagokkal való kapcsolattartásról egyértelmű véleményeket tudtak megfogalmazni a kutatásban résztvevők.

A szervezetek 90 százaléka hasznosnak tartja, hogy tagja a CISZ-nek, közel egyharmaduk ezek közül nagyon hasznosnak ítéli ezt meg, és mindössze 10 százalék mondta azt, hogy nem igazán éri meg tagnak lenni.

A tagszervezetek 60-65 százaléka szerint az információjutás céljából és a kapcsolatrendszer miatt fontos, hogy tagjai a CISZ-nek, a szervezetek fele pedig a szakmai segítség igénybevétele miatt is fontosnak érzi ezt. A CISZ-hez való tartozást mint presztízst mindössze csak a tagok egyharmada említette.

A tagság körében magas a támogatottsága annak, hogy a szolgáltatások csak a tagok számára legyenek ingyenesek, míg mások számára ezek fizetős szolgáltatások legyenek. A szervezetek fele támogatja a tagozati rendszer kialakítását, és 40 százalékuk pedig azt, hogy fizetett tanácsadók és szakértők segítségük a Szövetség munkáját.

A jelenlegi CISZ tagok közel fele, 50 fő alatti létszámmal működik. 50 és 100 fő között a szervezetek egyharmada, 100 és 200 fő között 10, 200 és 500 fő között pedig szintén 10 százaléka működik. 500 fő feletti regisztrált taglétszámmal 7 egyesületünk büszkélkedhet. A tagságnak azonban a döntő többsége általában csak csendes, „regisztrált tag”, a szervezet életében kb. csak kb. 20-25 civil szervezet vesz részt aktívan.

Tagjaink háromnegyede egyáltalán nem rendelkezik alkalmazottal, kizárólag önkéntes vagy eseti megbízású munkatársak jelentik a humán erőforrásukat.

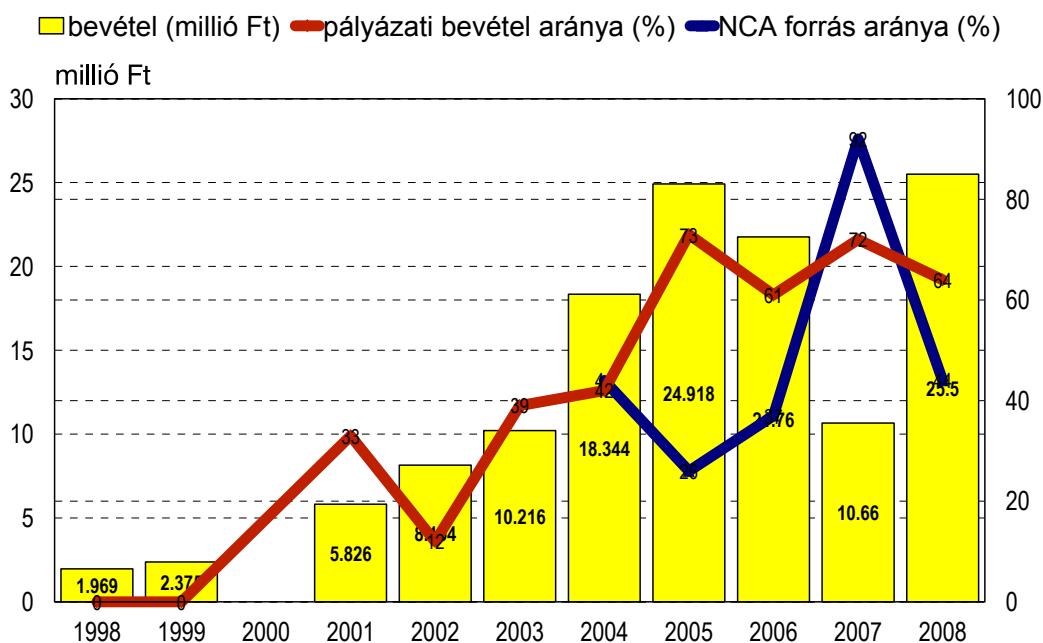
Az önkéntesek számát vizsgálva tudjuk, hogy a szervezetek egyharmadánál nincs önkéntes munkát végző segítő, aktivista, egyharmaduknál 10 főnél alacsonyabb ez a létszám.

Tagjaink elégedetlenek az infrastrukturális és anyagi helyzetükkel, közepesen elégedettek az önkormányzati, helyi média és más civil szervezeti kapcsolataikkal. Az állami intézményekkel való kapcsolatuk megítélése már az elégedettség határ alá került, a gazdasági szereplőkkel és az egyházakkal való kapcsolatuk tekintetében kifejezett elégedetlenség fogalmazódott meg.

A civil programok, rendezvények lebonyolításához tagszervezeteinknek elsősorban anyagi segítségre, pályázati információkra és a címlistákra (partner adatbázisok) van szükségük, de sokan keresik a képzésekkel kapcsolatos információkat.

A tagjaink között gyakorlatilag nincs olyan szervezet, amely munkájának hatékonyabbé tétele érdekében nem venne igénybe valamilyen speciális tematikájú képzést. A legnagyobb igény a kis összegű pályázati lehetőségekkel kapcsolatos valamint az adományszerzési és a pályázatírási technikákat bemutató, gyakoroltató tréning iránt mutatkozik.

A CISZ forrásfelvétele

A szövetség anyagi helyzetéről elmondható, hogy 1998-2005 között folyamatos bővülés volt tapasztalható, de az ugrásszerű növekedés 2004-től következett be, az NCA beindulásával illetve 2005/2006-ban a Phare helyi demokrácia erősítő program növelte a költségvetést. 2004-2008 között a CISZ különböző szakmai programokra az NCA-tól 30 pályázaton 78 millió forintot igényelt a Szövetség, és ebből 44 millió forintot kapott is. A NCA forrás aránya 26-44 között mozgott, kivételt képez ez alól a 2007-es év amikor gyakorlatilag a szövetség csak NCA forrásból működött, a bevételek 92 százaléka innen érkezett. Összességében 2005-től kezdve érezhető egyfajta erősödés, stabilizálódás, mely a

2007-es évet leszámítva egy erőforrásokkal közepesen ellátott civil szervezet képét mutatja, magas pályázati bevételi aránnyal, 3 főállású munkatárssal.

A legnépszerűbb CISZOK szolgáltatások a fórumok szervezése, civil adatbázisokhoz való hozzáférés, képzések, workshopok szervezése, hírlevél kiadása, NCA tájékoztatás, tanácsadás míg az ellenkező póluson a civil könyvtár és az eszköz kölcsönzés áll. A válaszoló szervezetek a leginkább a civil könyvtárral, az irodai szolgáltatásokkal és a jogi tanácsadással elégedettek. A legtöbb szolgáltatással közepes mértékben elégedettek, míg komolyan fejleszteni kell a könyvelési, gazdálkodási pénzügyi tanácsadást és a CISZOK honlapot.

A megyében két szolgáltató szervezettel van intenzívebb kapcsolata a civil szervezeteknek, az egyik a CISZOK a másik pedig az Esélyek Háza Fejér Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda. Rajtuk kívül még a Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat Közép-Dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodával van jellemzően kapcsolata a civil szervezeteknek.

III. A CISZ a régiós porondon

Magyarországon egyre többet hallani a regionalizmusról, amelyhez sokszor indulatok és politikai félelmek is tapadnak. Vannak, akik szerint a regionalizmus az európai integrációs folyamat egyik kulcseleme, míg mások a régiókat a hagyományos megyei autonómia ellenségének tekintik.

1996-ban jelent meg a statisztikai-tervezési régió fogalma, ekkor hirdette ki jogszabály, hogy Fejér, Veszprém és Komárom-Esztergom megye alkotja a Közép-Dunántúli régiót. Ennek elsősorban az Európai Unió területi rendszeréhez való igazodás volt az oka, ugyanis az EU-ban a támogatások és fejlesztési források felhasználásnak legfontosabb szintje a régió. A nagyrégiók az európai mércéknek megfelelően átlagosan 1,3 millió népességszámmal és mintegy 2,5 magyar megyényi területtel rendelkező egységek.

Persze a regionalizmusnak nemcsak ebben a forrás-szerző értelemben és az EU csatlakozással összefüggésben van létjogosultsága. Az ország regionalizálódása a gazdasági és társadalmi térszerkezet átalakításához is nyújthat pótlólagos erőforrásokat. A regionális gondolkodásmód terjedésével egyre jobban érezhető, hogy a civil szervezetek esetében a verseny nem egy-egy megye között van, hanem a régiók között. Jól példázza ezt a NCA szakmai kollégiumainál megjelenő sikeres pályázók megoszlása. Ebben a versenyben a régióink civil szervezetei bizony eléggé le vannak maradva, mind a sikeres pályázatok számát, mind pedig az elnyert összegeket tekintve.

A régiókon belül a civil szervezetek nagyjából hasonló problémával küszködnek, fejlettségük, forrásaik, helyzetük hasonló. Ezzel összefüggésben azt is mondhatjuk, hogy a civil szektor fejlesztése is regionális szintű feladattá vált az utóbbi évekbe. Ebből a szempontból a régiós szintet a középtávú civil fejlesztési programok koordinálása is indokolja, amely lehetővé teszi, hogy a civil tevékenységek

összetettsége és heterogenitása ellenére a régióban dolgozó civil szervezetek közösen határozzák meg fejlesztési prioritásaikat, és egyesítsék az ehhez szükséges erőforrásaikat.

Kedvez ennek az, hogy a regionális civil együttműködés feltételeként létezik olyan nagyváros, amelyik erősítheti a regionális kohéziót és képes bekapcsolni a térség társadalmát az európai városi munkamegosztásba. Ez pedig nem más, mint Székesfehérvár, a régióközpont.

A regionális szint a civil szervezeti együttműködésnek nemcsak szereplője, hanem sokkal inkább a motorja. Napjainkban az együttműködések és a fejlesztések minél hatékonyabb előmozdítása érdekében a régiók egységesítő, erőforrás-kihasználó szerepét kell hangsúlyozni.

Fontos látnunk, hogy a közép-dunántúli régió civil szervezeteinek versenyképességét a jövőben alapvetően nem magyarországi kontextusban kell értelmeznünk, mert az Európai Unió csatlakozással új fejezet kezdődött és ez természetesen kihatással van régióink civil szervezeteinek életére is, különös lehetőséget adva a közép-dunántúli civil szervezeteknek. Mindez komoly kihívást jelent a régió civil szolgáltató szervezetei számára is, különösen a civil szervezetek együttműködését és humán valamint infrastrukturális helyzetét szem előtt tartva a megváltozott versenyhelyzetben. Az új helyzetre új stratégiával, új fejlesztési, innovációs forgatókönyvekkel kell készülnünk és időszerű, hogy átgondoljuk, hogyan pozícionáljuk régióinkat, civil szervezeteinket az Európai Unió régióinak versenyében. A közép-dunántúli régióban lévő a civil szervezetek és köztük a CISZ-nek ugyanis már nemcsak a hét magyar régió viszonyrendszerében, hanem az Európai Unió 266 régiójának rendszerében versenyeznek.

IV. A CISZ stratégiai helyzete

A helyzetfelmérés részeként a CISZ jelenlegi és korábbi elnöksége körében végeztünk egy SWOT analízist, amelynek segítségével megpróbáltuk feltérképezni a Szövetség belső erősségeit és gyengeségeit, illetve azokat a külső, tágabb értelemben vett lehetőségeket és veszélyforrásokat, amelyek meghatározzák jelenleg a szervezet helyzetét, és kihatással lehetnek a jövőbeli folyamatokra is.

A csoportmunkában résztvevők a CISZ *erősségei* között kiemelték a jó állapotú és megfelelő infrastrukturális, irodai háttérrel, ahol van lehetőség a tagszervezeteknek is saját programjaikat megszervezni, illetve nincsenek kötöttségek a hely használata során. További erősségként említették a szervezet humán erőforrását, amely rendelkezik megfelelő szakmai tudásbázissal, és egyre felkészültebb az adminisztrációs rendszer is. Itt említették, hogy a Szövetséghez sokoldalú szellemi tőke kapcsolódik partnerei és sokrétű tagszervezetei által. Mindenképpen erőssége a szervezetnek a tagszervezetek sokszínűsége, és az ezen keresztül hatékony és szerteágazó kapcsolatrendszer. Erősíti a szervezetet, hogy országos hálózatok munkájába is részt vesz (CISZOK, ProHáló), illetve a régióban is súlyponti előnnyel rendelkezik. A szervezet mindig is tudott alkalmazkodni az adott pénzügyi lehetőségekhez, így kialakított egy optimális pénzügyi adaptációs készséget. A CISZ előnyére válik a

nagy pályázati tapasztalat és tőke, a tanácsadói háttér és a CISZOK program működtetése.

A CISZ *gyengeségei* között a résztvevők kiemelték a hosszú távú stratégia hiányát, a széleskörű nyilvánosság biztosítását és a belső kommunikációs problémákat. Egyértelműen hiányzik a Szövetség munkájából az érdekképviseleti tevékenység, a pontos munkaszervezés és a tagok aktív bevonásával kialakított programok és munkafolyamatok. Hiányosságként jelent meg a naprakész honlap, a szakmai csoportok jelenléte, a tagi kapcsolatok ápolása, az őszinteség és konfrontáció hiánya. Többen kiemelték, hogy a munka tekintetében sokszor érvényesül a Székesfehérvár centrikusság, vidéken keveset van jelen a Szövetség, ennek következtében kevés a vidéki személyes kapcsolat. Gyengeségként jelent meg a monitoring és utókövetés hiányossága, a tudatos tervezésen alapuló munkaszervezés és prémium szolgáltatások hiánya.

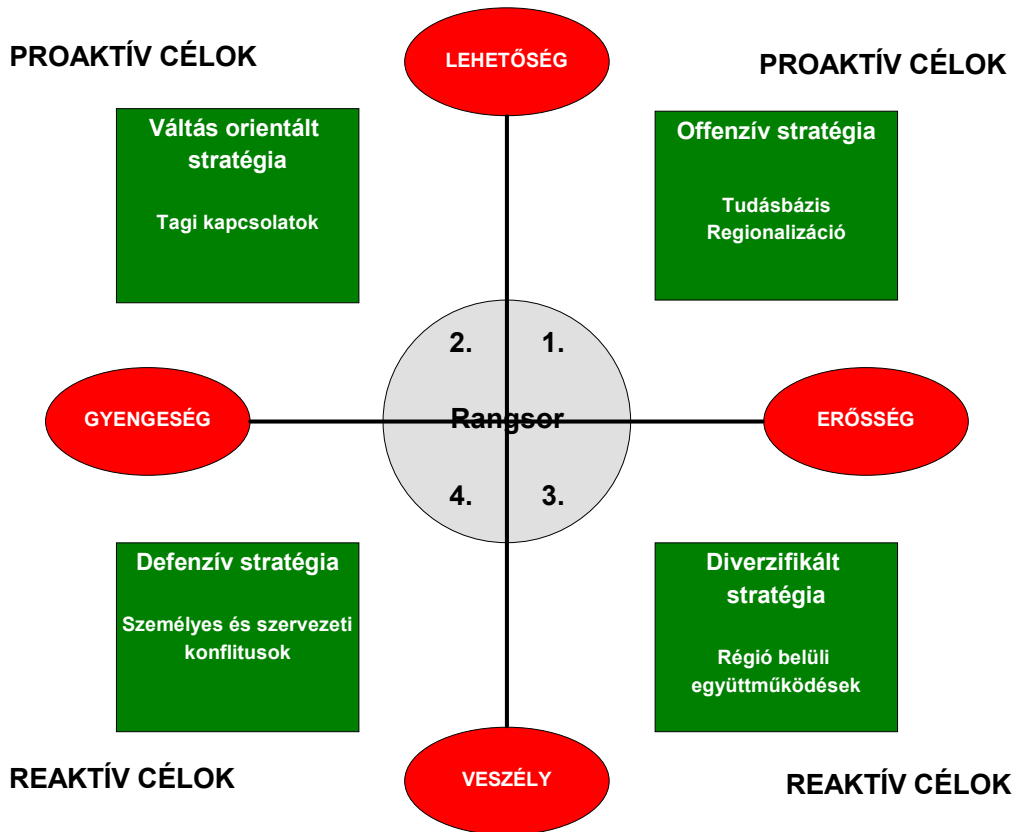
A *lehetőségek* között elsősorban a hálózati rendszerekben rejlő potenciális erőforrások kihasználása, a kistérségekben való aktívabb jelenlét, a tagozati rendszer kialakítása és a nemzetközi szintér felé való nyitás jelent meg. Ezen kívül további lehetőség lehet az ágazati és térségi érdekképviseleti rendszer működtetése, szakmai tudástár létrehozása, a Leader csoportokkal való együttműködések és egy regionális civil központ kialakítása. Fontos szempontként jelent meg itt a mellérendeltségi viszonyok, új munkamódszerek és az önkéntesség kihasználása.

A csoportmunka résztvevői a legfontosabb *veszélyek* között említették a régiós konfliktushelyzeteket, a feladatok túlvállalását, a határidők betartását, amelyek mellett párhuzamosan megjelennek a humán erőforrás kapacitáshiányai, a kiegészi problémák, kompetencia hiányok és az amatőrizmus. Veszélyforrásként jelenhet meg az, ha a szolgáltatásokra „kereslethiány” jelenik meg, illetve növekszik az elutasítók száma.

A szervezet regionális iránya és a SWOT elemzés eredményeinek közös metszetét tekintve nyilvánvaló, hogy a CISZ helyzete nem egyértelműen jó vagy rossz. Néhány tényező kedvező stratégiai pozícióban van, mint például a már meglévő tudás-kapacitás és kapcsolati tőke léte vagy a közösségi gondolkodás alapjai, a szervezet fokozott szerepvállalása, mások esetében azonban komoly átalakításra, építkezésre, irányváltásra van szükség, hogy hatékonyan működjön (tagi kapcsolatok, érdekképviselet, fejlesztési programok tudatossága, koordináció, együttműködés, tájékoztatás, információáramlás, megyei és helyi média szerepe).

Az is látható, hogy egyes esetekben a jelenleg is tapasztalható negatív tendenciák (Fehérvár központúság, önkéntesség alacsony aránya, városon belüli civil rivalizálás, személyes konfliktusok, forráshiány) továbbélése komoly hátrányokat, társadalmi károkat fog okozni. És természetesen vannak olyan szervezeti sajátosságok is, amelyek jelenleg veszélyforrást jelentenek, de magukban hordozzák a fejlesztés lehetőségét, ilyen a régió belüli együttműködések, a más megyékben való szerepvállalásunk.

A CISZ startégiai pozicionálása

A regionális átalakulásnak számos előnye van a szövetségre részére. Egyrészt a régiós átalakulással a CISZ lehet a régió legmeghatározóbb civil ernyőszervezete, s mint ilyen potenciálisan a Középdunántúli Regionális Fejlesztési Tanács legfontosabb civil tárgyalópartnere. Másrészt az átalakulással és a területi nyitással szövetségünk szakít a megyei szinttel, s a nagyobb volumenű pályázatokon elvárt régiós területi lefedettséget tudja biztosítani, ezzel a regionális pályázati forrásokhoz való hozzáférésünk esélyei is sokkal jobbak lesznek, melyek a fenntarthatóságot erősítik.

A civil érdekképviseleti munkát megyei szinten nincs értelme folytatni, mivel a civil szervezetek számára meghatározó állami, igazgatási és pályázati szereplők is regionális szinten működnek. Szövetségünk már most is pl. az Apeh Középdunántúli Regionális Igazgatóságával, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség regionális hivatalával, az Állami Foglalkoztatási Szolgálat Középdunántúli Regionális Munkaügyi Központjával, a regionális Szociálpolitikai Tanáccsal, a Regionális Ifjúsági Tanáccsal, az ESZA regionális referensével stb. áll napi kapcsolatban.

Regionális szövetségként a potenciális tagjaink száma is jóval magasabb lehet, hiszen míg a megyében 2200, addig a régióban több mint 7000 civil szervezet van bejegyezve. Tagszervezeteink között most is van több olyan, melyeknek más megyéből vannak szakmai partnereik. A regionális ernyő

alatt, az egy-egy területen működő hasonló civil szervezeteknek lehetősége teremődik a szövetségen belüli tagozat létrehozására. Ugyan ezen el szerint területi alapon is lehet majd tagozatokat szervezni a szövetségen belül, így a szakmai munka mellett megteremődik a feltétele a fokozottabb tagi aktivitásnak.

Régiós szervezetként az országos szinten is sokkal hatékonyabb lobbiz tevékenységet tudunk végezni tagjaink érdekében. Fontos változás lehet, hogy a jövőben a szövetség ne általában a civil szervezetért dolgozzon, hanem csak a tagjaiért, így a szövetségen belüli tagság erőteljesen felértékelődik, megteremődik a lehetősége pl. egy közös pályázati alap finanszírozásának is.

V. Jövőkép

A helyzetfelmérés és a SWOT analízis során kapott szempontokra és véleményekre alapozva a stratégiakészítő munkacsoport megfogalmazta a Szövetség jövőképét, amely később átfogó és operatív célok szintjén is kidolgozásra kerül. A CISZ 2020-ra kitűzött jövőképe a következő:

„A Civil Szervezetek Regionális Szövetsége 2020-ban egy olyan multilaterális kapcsolatokkal rendelkező, a régióban szervesen beágyazott, heterogén tagsággal bíró innovatív nonprofit szervezet, amely nyitott és átlátható szolgáltatásokat nyújt regionális szinten tagjai számára, annak érdekében, hogy a helyi részvétel és az állampolgársági aktivitás erősödjön.”

VI. Célok

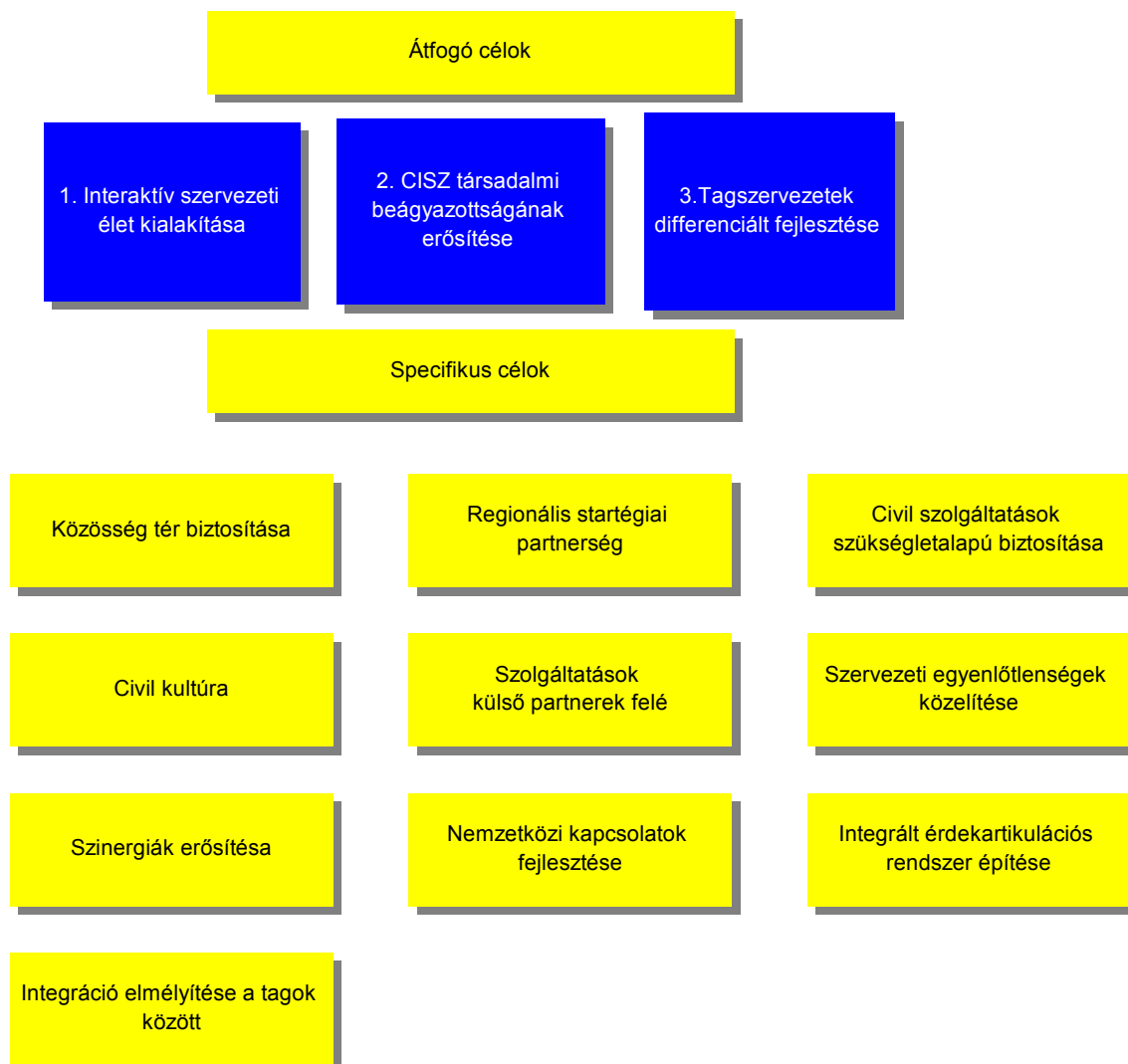
Stratégia cél: a jövőkép elérése, vagyis, hogy a Civil Szervezetek Regionális Szövetsége 2020-ban egy olyan civil szervezetté váljon, amely multilaterális kapcsolatokkal rendelkezik, a régió civil társadalmában szervesen beágyazott, heterogén tagsággal bír, innovatív módon alkalmazkodik a kihívásokhoz, amely nyitott és átlátható szolgáltatásokat nyújt regionális szinten tagjai számára, annak érdekében, hogy a helyi részvétel és az állampolgársági aktivitás erősödjön.

A stratégiai cél elérését három átfogó cél biztosítja, melyeket további specifikus célokká bontottunk ki. Az első átfogó cél az interaktív szervezeti élet kialakítása. Ez a szervezeten belüli szinergiák erősítésén, a közösségi tér biztosításán, a tagok közötti integráció elmélyítésén keresztül valamint a civil együttműködési kultúra fejlesztésén keresztül tud érvényre jutni.

A második átfogó cél a CISZ társadalmi beágyazottságának erősítése. Ez részben a regionális stratégiai partnerségek kialakításán keresztül, részben a külső partnerek irányába való szolgáltatások útján, részben pedig a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésén keresztül valósul meg.

A harmadik átfogó cél a tagszervezetek differenciált fejlesztését szolgálja. Ennek feltétele a szövetség által nyújtott civil szolgáltatások megújítása, mely során a tagszervezeti igényeket messzemenőig figyelembe kell venni, a szövetségen belüli szervezeti egyenlőtlenségeket is

mérsékelni kell, elsősorban a kisebb szervezetek felzárkóztatásával és az érdekartikulációnak egy új, integrált modelljét kell kidolgozni.

VII. Operatív fejlesztési irányok

A stratégiai és specifikus célok megvalósítását közvetlen operatív célok, fejlesztési irányokra épülő programok szolgálják.

a) A tagok számára nyújtott szakmai szolgáltatások fejlesztése

Regionális szervezetenként az ideális taglétszám 150-200 tag között alakul. Egy ekkora társadalmi szervezeti körnél komolyan felértékelődnek a csak a tagok számára nyújtott „prémium” szolgáltatások rendszere, mely nem egyszerűen tanácsadást jelent (melyet döntés alapján egy civil szolgáltató központ mindenkinek kell, hogy nyújtson) hanem komplexebb, szervezetre szabott tevékenységeket is.

Pl. pályázatok készítése a tagok számára, könyvelési szolgáltatás, internet szolgáltatás, e-mail és webtárhely biztosítás, honlap készítése, pályázati elszámolások készítése, ESZA kapcsolatok stb.)

E mellett a tagok számára nyújtott belső fórumok, informális vagy formális partnerség építés, belső pályázati konzorciumok életre hívása is a szövetség feladata. A tagok számára ingyenes belső képzések, továbbképzések szervezése is alapfeladat lesz a jövőben. A szolgáltatási struktúrában pontosan meg kell határozni, hogy mely szolgáltatások azok, amelyeket minden civil szervezet számára nyújt a szövetség, és mely szolgáltatások azok, amelyeket csak a tagjainak. Az egyes szolgáltatásokat meghatározott standardok, minőség-kritériumok alapján kell nyújtani.

b) Regionális fejlesztés

Regionális szervezetként a szövetségnek felelősséget kell vállalnia a régió civil szektora egészének fejlesztésében, formálásában. Ebben a szerepkörben Szövetségünk feladata a regionális civil stratégia alkotása, szakértői anyagok készítése, a civil érdekek megjelenítése a regionális tervezésnél és pályázati kiírások előkészítésénél. Ebben a minőségben Szövetségünk a régióban a civil fejlesztés motorja és innovációs alapja lehet. Ez nem csupán a regionális kapcsolatrendszer bővítését és átalakítását jelenti, hanem a regionális lobbicsoportok működtetését és a régió meghatározó 15-20 civil szervezetének egyfajta partnerségi hálózattá szervezését, „paktumként” való összefogását is.

c) Tagi aktivitás erősítése

Szövetségünk munkájához hozzátartozna egy regionális szintű civil lap kiadása is (a Civil a Pályán mellett) melyet a tagok ingyen kapnak, a többi civil szervezet pedig előfizethet rá, amennyiben igényli. Ezek mellett évente egyszer regionális civil konferenciát is szervezni kell, melyen a civil szervezetek különböző szekcióban mutathatják be az elmúlt évben végzett munkájukat, projektjeiket.

A szövetség tagjai a szervezet céljainak megvalósítására, egy-egy pályázati projekt lebonyolítására eseti munkacsoportokat hozhatnak létre. A munkacsoport vezetőjét a munkacsoport választaná a szövetség tagjai vagy alkalmazottai közül. A munkacsoport munkájába szövetségen kívüli személyek illetve szervezetek is bevonhatók lennének.

A szövetség tagjai a szervezet céljainak megvalósítására ágazati vagy területi alapon, folyamatosan működő tagozatokat hozhatnak létre. Egy tagozatot pl. minimum 5 tagszervezettel lehet megalapítani. A tagozat vezetőjét a tagozat tagjai választják szövetség tagjai által delegált képviselők közül. További operatív cél, hogy a tagszervezeteink programjainak megvalósítása során a szövetséget és annak munkaszervezetét természetes szövetségesnek tekintsék.

d) Civil beruházások

Nagy taglétszámú regionális szövetségként megnyílik előttünk a lehetőség, hogy a civil infrastruktúrát érdemben fejlesszük a régióban. Régiós szövetségként komolyabb gazdasági erővel fogunk

rendelkezni, s lehetőségünk lesz saját, szövetségi tulajdonú ingatlan(ok) megszerzésére és üzemeltetésére. Így célunk lehet egy saját civil képzési központ építése/vásárlása a régióban, önálló (nem bérlemény vagy önkormányzati tulajdonú!) iroda megszerzése. Hosszú távon a „Régió Civil Háza” is megcélozható, reális nagyberuházás lehet egy erős regionális civil szövetségként.

e) Szervezeti felépítés és a munkaszervezés átalakítása

A szövetség jelenlegi szervezeti felépítése (7 fős általános elnökség + 3 fős felügyelő bizottság + 3 alkalmazott+megbízásos tanácsadók, informatikus, könyvelő) nem alkalmas sem az operatív feladatok ellátásra, sem pedig az érdekképviselet munkájának hatékony végrehajtására. A jövőben szükséges a társadalmi elnökség és az apparátus közé, egy munkaszervezet vezető pozíció létrehozása, mely „ügyvezető” az egyszemélyi felelős az operatív munkáért, az elnökségi döntések és a pályázati projektek végrehajtásáért, mely munkaszervezet vezető az apparátus közvetlen munkáltatója is egyben.

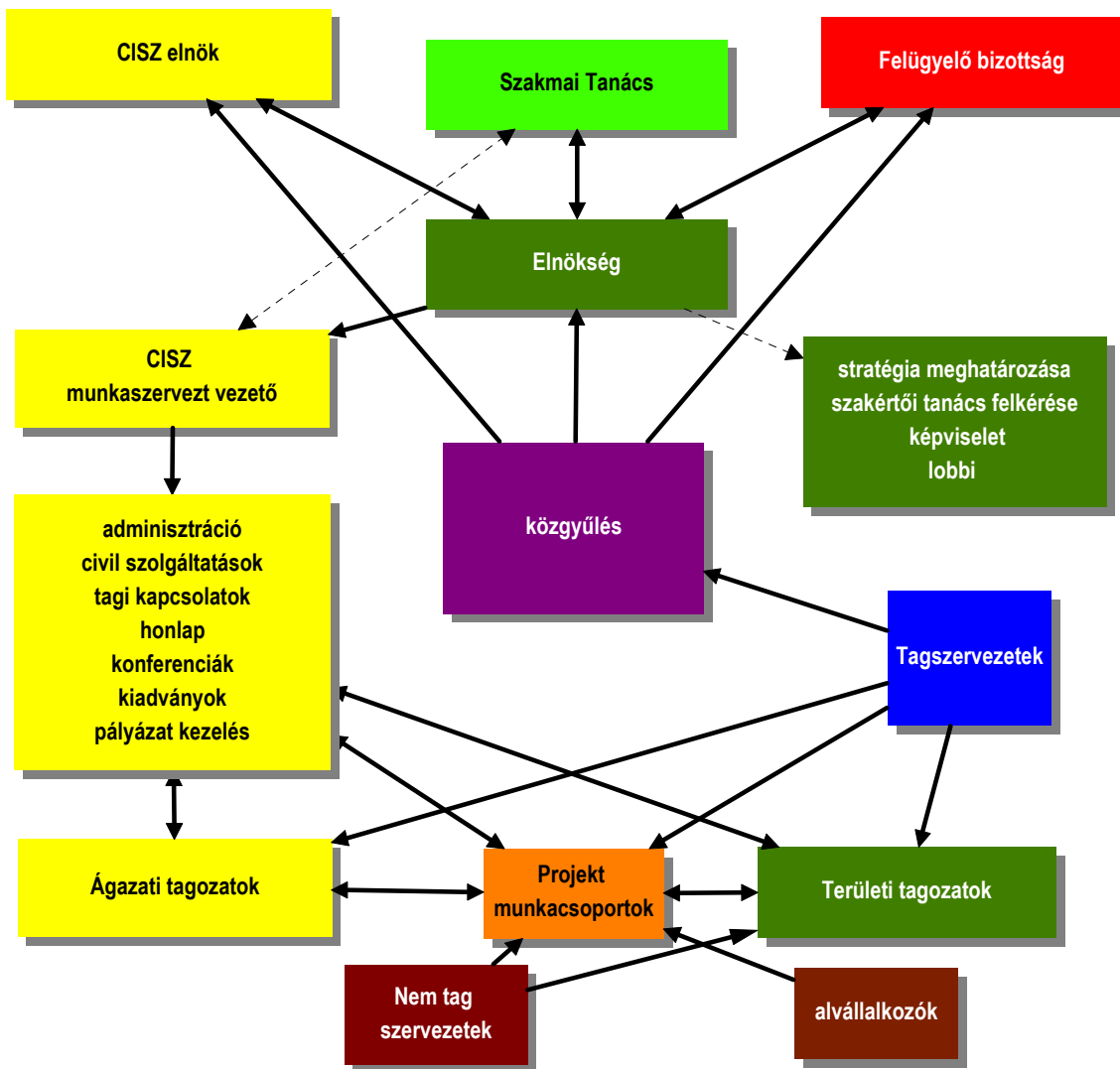
Az elnökség általános összetételén is változtatni kell, az elmúlt évek tapasztalata az, hogy a 2008-ban felduzzasztott 7 fős elnökség mellett érdemes tanácsadói testületet szervezni, különösen, ha még nagyobb nagylétszámú szervezet leszünk. Az elnökségnek a jövőben az operatív munkába a korábbiaknál intenzívebben kell bevonódnia, egyrészt a forrásallokációs feladatok ellátása, másrészt a tagszervezeti kapcsolatok fejlesztése, harmadrészt pedig regionális kapcsolatok szervezése tekintetében. Az elnökségen belül felelősségi köröket (kompetencia területeket) kell meghatározni, pl. nemzetközi és regionális kapcsolatok, civil szolgáltatások, tagi kapcsolatok stb.

A munkaszervezet a jelenlegi létszámmal nem vagy csak korlátozottan lesz képes a megnövekedett feladatokat ellátni. A CISZOK szolgáltatás folyamatos biztosítása egy embert teljesen igényel, s hasonlóképpen szükséges egy olyan munkatárs, aki kizárólag a tagi kapcsolatokkal illetve a majdani tagozati feladatokkal foglalkozik (tagi referens). A munkaszervezeten keresztül több projekt is zajlik, melyek megvalósítását az apparátuson belül projekt felelősnek kell segíteni és elengedhetetlen továbbá egy olyan munkatárs, aki a pénzügyi-elszámolási feladatokat látja el, valamint egy gondnoki/adminisztratív feladatokat is ellátó munkatárs.

f) Külső és belső kommunikáció fejlesztése

A szövetség jelenlegi kommunikációs esetleges és sokszor nivótlan, kapkodó. Mind a külső, mind pedig a belső kommunikáció erősen fejlesztésre szorul. Ennek egyik legfontosabb felülete a szervezet honlapja lesz, melyet teljesen újra kell strukturálni. A belső formális (pl. hírlevél) és informális kommunikációs csatornák fejlesztése nélkül nem várható eredmény.

A külső kommunikációt is fejleszteni kell, különösen a regionális szereplők és a két másik megye civil szervezetei irányában.

Egy régiós szintű szövetség esetében szükséges, hogy tagozatok működjenek. Ezeket a tagozatokat részben területi alapon, az azonos városból vagy kistérségből kikerülő tagjaink alakíthatnak területi tagozatokat (pl. székesfehérvári tagozat, dunaújvárosi tagozat, sárbogárdi kistérségi tagozat stb.), részben pedig szakmai alapon (pl. szociális területen működő civil szervezetek tagozata, környezetvédelmi tagozat stb.) lehetne létrehozni.

Székesfehérvár, 2009. március 20.

Domokos Tamás
Civil Szervezetek Regionális Szövetsége elnökségi tagja
Echo Nonprofit Network módszertani igazgatója